

דף עה.

עין משפט א.ב. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ג ה"ח
עין לעיל דף עד : עין משפט ט

עין משפט ג. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ג ה"ח
עין לעיל דף עד : עין משפט י.כ.

הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ג ה"ט

וְכִיצַד מוֹשְׁחָן. כ מביא לוג שֶׁמֶן לְכֹל עֲשָׂרוֹן וּמוֹשְׁחָן
וְחוֹזֵר וּמוֹשְׁחָן עַד שְׁיִכְלָה כָּל הַשֶּׁמֶן שֶׁבִּלְג:

עין משפט ד. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ג ה"ו

מְנַחַת הַמַּחֲבֵת וְהַמְרֻחֶשֶׁת כִּיצַד. ז נוֹתֵן הַשֶּׁמֶן בְּכָלִי וְנוֹתֵן
עָלָיו הַסֵּלֶת. וְנוֹתֵן עַל הַסֵּלֶת שֶׁמֶן אַחֵר וּבֹלֵל הַסֵּלֶת
וְאַחֵר כֶּף לְשֵׁה בְּפוֹשְׁרִין וְאוֹפֶה אוֹתָהּ בְּמַחֲבֵת אוֹ
בְּמְרֻחֶשֶׁת כְּמוֹ שֶׁנֶּדְר. וּפּוֹתֵת אוֹתָהּ פְּתִים וְנוֹתֵנָה בְּכָלִי
שָׂרֵת וְיוֹצֵק עָלֶיהָ שָׂאֵר הַשֶּׁמֶן וְנוֹתֵן לְבוֹנְתָהּ:

כ. כסף משנה: ומ"ש רבינו וכיצד מושחן וכו' עד שיכלה כל השמן שבלוג. בפרק אלו
מנחות (דף ע"ה) תניא ריקין הבאים בפני עצמם מביא לוג שמן ומושחן וחוזר ומושחן
עד שיכלה כל שמן שבלוג ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש מושחן כמין כ"י ושאר השמן
נאכל לכהנים ופסק כת"ק. ואיני יודע למה דהא סתם לן התם במתני' כר"ש וקי"ל סתם
במתניתין ומחלוקת בברייתא הלכה כסתם דמתניתין:

ל. כסף משנה: מנחת המחבת והמרחשת כיצד. ג' מתנות השמן שם במשנה. ומה שכתב
ואח"כ לשה בפורשין. בפרק כל המנחות באות מצה (דף נ"ב) כל המנחות נילושות
בפורשין ומשמרן שלא יחמיצו:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ה.

הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ג ה"ח

עין לעיל דף עד: עין משפט י.ב.

דף עה:

עין משפט א.

הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ג ה"י

כָּל אַרְבַּע מְנַחֹת אֵלוּ הָאֵפוּיוֹת. **מ** כְּשֹׂאוֹפִין אוֹתָן אוֹפִין
כָּל עֶשְׂרוֹן עֶשֶׂר חִלוֹת. וְאִם רַבָּה בְּחִלוֹת אוֹ חֶסֶר כְּשֶׁרָה.
וְכִיצַד פּוֹתֵתִין אוֹתָן. כּוֹפֵל הַחֲלָה לְשָׁנִים וְהַשְּׁנִים
לְאַרְבָּעָה וּמִבְדִּיל. וְאִם הִיְתָה הַמְּנַחָה שֶׁל זְכָרִי כְּהִנָּה אֵינוֹ
מִבְדִּיל וּפּוֹתֵת. וְכֵן פְּתִיתִין כְּזִיתִים. וְאִם הִגְדִּיל
הַפְּתִיתִין אוֹ הִקְטִין אוֹתָן כְּשָׂרִים:

עין משפט ב.

הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ג ה"ד

וְאַחַר כֵּן חוֹלֵק כָּל חֲלָה וְחֲלָה לְשָׁנִים בְּאֵמֶד. **נ** כְּדִי
שִׁיקְרִיב הַחֲצִי בְּבִקְרָה וְהַחֲצִי בְּעָרֵב וְלוֹקַח הַחֲצִיִּים וְכוּפֵל

מ. כסף משנה: כל ד' מנחות אלו האפויות כשאוֹפִין אותן אופִין כל עשרון עשר חלות. בפרק
אלו מנחות (דף ע"ו) פלוגתא דרבי יהודה ור"מ במשנה ופסק כר' יהודה: ומ"ש ואם
רבה בחלות או מיעט כשר. שם: וכיצד פותתים אותן כופל את החלה לשנים וכו' עד וכולן פתיתין
כזיתים. שם במשנה (דף ע"ה): ומה שכתב ואם הגדיל הפתיתין או הקטין אותם כשרים. משנה
וגמרא בהקומץ רבה (דף י"ח):

נ. כסף משנה: ואח"כ חולק כל חלה וחלה לשנים באומד וכו': כתב הראב"ד ואחר כך
חולק כל חלה וחלה א"א זו לא שמענו וכו'. ואין לומר שעוד יש לתמוה על רבינו
מדתנן בפרק התכלת (דף נ'): וכהן שהקריב מחצה שחרית ומת ומינו כהן אחר תחתיו לא
יביא חצי עשרון מביתו (ולא) חצי עשרונו של ראשון משמע שאחר שהקריב מחצה שחרית
עדיין מנחת הערב היא בסלת חצי עשרון, שיש לדחות דמאי חצי עשרון דקתני חצי החלות
ויש סעד לזה שלא מצינו לחביתי כ"ג שיהו נעשות אלא בשחרית בלבד וא"כ ע"כ חצי
עשרונו של ראשון דקתני היינו חצי עשרון מחלות אפויות: ולענין מ"ש הראב"ד נראה
שטעמו של רבינו מדגרסינן בפרק שתי מדות (דף פ"ז): בעי מיניה רמי בר חמא מרב חסדא

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

כָּל אֶחָד מֵהֶן לְשָׁנִים וּפּוֹתֶת עַד שְׁתַּמְצָא כָּל פְּתִיחָה
כְּפוּלָה לְשָׁנִים. וּמְקָרִיב הַחֲצִיִּין עִם חֲצֵי קֶמֶץ לְבוֹנָה
בְּבִקְרָה וְהַחֲצֵי הַנֶּשֶׂאָר עִם חֲצֵי קֶמֶץ לְבוֹנָה בְּעֶרְב. וְאִם
הִיָּתָה מְנַחֶת חֲנוּךְ אֵינוֹ חוֹצָה אֶלָּא מְקָרִיבָה כְּלָה כְּאַחַת
עִם קֶמֶץ לְבוֹנָה וְשִׁתִּיחָן כְּלִיל לְאֲשֵׁים:

עין משפט ג. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ג הי"י
עיי' לעיל עין משפט א

עין משפט ד. הרמב"ם הל' תמידין ומוספין פי"ז הי"ח

וְכָל הַמְקָרִיב מְנַחָה • מִן הַחֲדָשׁ תַּחֲלָה מְבָרֵךְ שֶׁחֲחִינּוּ:

חביתי כ"ג במה מחלקן ביד או בכלי פשיטא דביד דאי בכלי טורטני יכניס ויכניס כיון
דבקללה כתיב לאו אורח ארעא עכ"ל. וזה מבואר כדברי רבינו דהא ההוא דקללה בלחם
הוא דכתיב דקדק רבינו לכתוב באומד לרמוז למה שאמרו דחולקן ביד ולא בכלי ויש
לתמוה על הראב"ד היאך כתב זו ולא שמענו. ומ"ש ולוקח החציים וכופל כל אחד לשנים
וכו'. בפרק אלו מנחות (דף ע"ה:) תנן מנחת כהנים כופל אחד לשנים ושנים לארבעה
מנחות כ"ג לא היה מכפלה, ובגמרא תניא מנחת כהן גדול היה מכפלה והא אנן תנן לא
היה מכפלה אמר רבה לא היה מכפלה לארבעה אבל מכפלה לשנים: ומ"ש ואם היתה מנחת
חינוך אינו חוצה וכו'. נראה שכ"כ מדתנן בפרק אלו מנחות מנחת כהן משיח לא היה
מכפלה. ומפרש רבינו דמנחת כהן משיח דקתני היינו מנחה שמקריב ביום שנתחנך כדכתיב
זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו לה' ביום המשח אותו, ובפרק התכלת (דף נ"א:) תניא
והכהן המשיח וכו' יכול יקריבוהו חצאין תלמוד לומר אותה כולה ולא חציה דברי ר"י ר"ש
וכו' כליל תקטר שתהא כולה בהקטרה ופירש"י שיקטירו כלה ולא לחצאין דבהא לא פליגי:
ס. כסף משנה: וכל המקריב מנחה מן החדש תחלה מברך שהחיינו. הכי משמע בהא דתניא
בפרק כיצד מברכין (דף ל"ז:) היה עומד ומקריב מנחות בירושלים אומר ברוך שהחיינו
ודלא כפירש"י והתוספות:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ה.

הרמב"ם הל' המזין ומצה פ"ו ה"ו

אֶחָד מִצָּה שְׁנֵאֵפִית בְּתַנּוּר אוּ בְּאֵלֶפֶס. בֵּין שְׁהַדְבִּיק
הַבָּצֵק בְּאֵלֶפֶס וְאַחַר כֶּךָ הִרְתִּיחַ בֵּין שְׁהַרְתִּיחַ וְאַחַר כֶּךָ
הַדְבִּיק אֶפְלוּ אֶפְאָה בְּקִרְקַע הָרִי זֶה יוֹצֵא בָּהּ יְדֵי חוֹבְתוֹ.
וְכֵן אִם לֹא נֵאֶפֶית אֶפְיָה גְמוּרָה יוֹצֵאִין בָּהּ. וְהוּא שֶׁלֹּא
יְהִיו חוֹטִיִּין שֶׁל בָּצֵק נִמְשָׁכִין מִמֶּנָּה בְּעֵת שְׁפוּרְסָה.
וְיוֹצֵאִין בְּרִקִּיק הַשְּׂרוּי וְהוּא שֶׁלֹּא נִמוּחַ. אֲבָל מִצָּה
שֶׁבְשֵׁלָה אֵינוֹ יוֹצֵא בָּהּ יְדֵי חוֹבְתוֹ בְּאֶכִּילְתָּהּ שְׁהַרִי אֵין
בָּהּ טַעַם פֶּת:

עין משפט ו.ז.

הרמב"ם הל' ברכות פ"ג ה"ח

הַפֶּת שֶׁפִּתְתָּ אוֹתָהּ פְּתִים וּבְשֵׁלָה בְּקִדְרָה אוּ לְשֵׁה
בְּמָרְק. אִם יֵשׁ בְּפִתִּיתִין כְּזֵית אוּ שֶׁנֶּכֶר שֶׁהֵן פֶּת וְלֹא

ע. כסף משנה: הפת שפתת אותה וכו'. לשון זה הוקשה לרוב חכמי זמננו דמשמע דקשיא
רבינו דידיה אדידיה שבתחלה כתב דבחד לטיבותא דליהוי בהו דהיינו יש בהם כזית
אע"פ שנשתנה צורתה או לא נשתנה צורתה אע"פ שאין בהם כזית מברך המוציא והדר
קתני דבחדא לריעותא דליהוי בהו דהיינו אין בהם כזית אע"פ שלא נשתנה צורתה או
נשתנה צורתה אע"פ שיש בהם כזית מברך במ"מ. והרב מהרר"י נ' שושן כתב וז"ל
בישל פתיתין או לשן במרק אם הם כזית אפילו נשתנה צורת הפת המוציא, אם הם פחות
מכזית וצורת פת בהם גם כזה יברך המוציא, אם אין בהם כזית ונשתנה צורת הפת יברך
במ"מ, אם אין בהם כזית אבל עברה צורת הפת שזהו איבוד יותר מנשתנה הנזכר מברך
במ"מ. ואמר רבינו בחלוקה הרביעית בכישול לפי שלישה במרק ישנה ולא יעביר ולכן
שינה דרכו שאמר תחלה כישול ולישה במרק עכ"ל הריב"ש וגם כי הוא מתיישב קצת
בלשון רבינו לא מצאתי לו בגמרא על מה שיסמוך. וה"ר יהושע מבני בניו של רבינו כתב
אומרו בסוף או שעברה צורת הפת פירושו אם עברה צורת הפת ועם זה יסכים למה שאמר
בתחלה וה"ק אם אין בפרורין כזית אם עברה צורת הפת מברך במ"מ, ומצינו בכתוב או
במקום אם או נודע כי שור נגח הוא או נודע אליו חטאתו וזה מסכים להלכה דגרסינן (שם
ל"ז): אמר רב יוסף האי חביצא אי אית ביה כזית מברך המוציא ואי לא במ"מ רב ששת

אמר אפילו פרוסות שאין בהם כזית אמר רבא והוא דאיכא עלייהו תוריתא דנהמא עכ"ל: ומצאתי שכתב הרב המובהק מהר"י פאסי ז"ל שגדולי ספרד היו אומרים שטעות הוא שנפל בספרים בסוף לשונו והכי הל"ל ואם אין בהם כזית ועברה צורת הפת בבישול, ומ"מ הנראה לו ז"ל ליישב הלשון הוא שיש לחלק בין שינוי להעברה ששינוי הוא שינוי מה אבל העברה העברת כל הצורה מכל וכל הוא, וזהו נראה שדקדק בלשונו ברישא כתב אם יש בפתיתין כזית או שניכר שהם פת ולא נשתנה צורתה שר"ל שאם יש בפתיתין כזית אע"פ שיש שינוי מה או שאין בהם כזית אלא שאין בהם שינוי כלל וניכר שהם פת ולזה כפל לשונו שניכר שהם פת ולא נשתנה צורתה ר"ל שניכר היטב ולא נשתנה כלל מברך המוציא אבל אם אין בהם כזית אע"פ שלא עברה מכל וכל אלא שנשתנה או אע"פ שיש בהם כזית אם עברה מכל וכל בבישול ר"ל שבחלוקת הבישול שייך העברה שבלישה במרק לא שייך כי אם שינוי אמנם בבישול שייך שינוי לבד כשהבישול חלש אמנם כשהוא חזק שייך העברת הצורה מכל וכל ואז אפילו שיהיה בפתיתין כזית מברך במ"מ ולא המוציא ונמצא לפי דרך זה שהשוה הרמב"ם בישול למרק בצד וחילק ביניהם מצד השהו בשינוי המשותף ביניהם וחלקם בהעברה הנמצאת בבישול ולא בלישה במרק ובזה המיצוע יש מקום להרמב"ם להמלט מכל מה שהקשו עליו התוספות ושאר המפרשים ר"ל ממה שהקשו על רש"י ז"ל ששניהם רש"י והרמב"ם דבר אחד להם והחילוק הזה אפשר שגם רש"י יפרש אותו עכ"ל. והעיד ז"ל שלשון זה נשאל בפומבי רבתי של חכמים ושל סופרים ובכללם הנשר הגדול מהר"י אברבנאל ז"ל בהיותו לומד בישיבת הרב הגדול מהר"י אבוהב ז"ל ושהרב מהר"י פאסי ז"ל הגיד לפניהם יישוב זה ויכשר בעיניהם מכל אשר הוגד שם והוא הוא דרך מהר"ר יהודה ן' שושן ז"ל וגם זה דעת מורי הרב הגדול מהר"י בי רב ז"ל שכתב וז"ל בתוספות הקשו דמשמע בירושלמי דפרוסות קיימות הם בכזית וכו' והרבה ליישב אלו הסוגיות שבגמרא דידן והירושלמי ועשה ג' חלוקות האחד אם יש בפתיתין כזית אע"פ שיהיה בו אי זה שינוי מברך המוציא ואם ניכר שהוא פת ואין בו שינוי כלל אע"פ שהיה פחות מכזית [מברך] המוציא אבל אם יש בו אי זה שינוי ואין בהם כזית או אפילו יהיה בהם כזית אם עברה מהם צורת הפת לגמרי מברך במ"מ דדוקא בשיש בו קצת שינוי אם יש בפתיתין כזית מברך המוציא אבל אם עברה צורתם לגמרי אפילו יהיה בו כזית מברך בורא מיני מזונות עכ"ל: ולי נראה לומר דהכי פירושו הפת שפתת אותה פיתין ובשלה או לשה והתחיל לפרש למאי דסליק מיניה דהיינו אם לשה וכתב שבחדא לטיבנותא דליהוי ביה דהיינו שיהא בפתיתין כזית אע"פ שנשתנה צורת הפת או שניכר שהן פת אע"פ שאין בהם כזית מברך המוציא והדר מפרש מאי דפתח ביה דהיינו אם בישלה וכתב דבחדא לריעותא דליהוי בה דהיינו אין בו כזית אע"פ שניכר שהוא פת או שעברה צורת הפת בבישול אע"פ שיש בו כזית מברך במ"מ. ולמד רבינו בבא דלשה במרק ממ"ש בסמוך (ברכות ל"ז) אמר רב יוסף האי חביצא וכו' וכרב האי ורב נתן בעל הערוך שפירשו דחביץ היינו שלש הפירורין במרק בלי בישול ואמר רב ששת אפי' פירורין שאין בהם כזית מברך המוציא ופירש רבא דבריו דהיינו בדאיכא עליה תוריתא דנהמא ופסק הרי"ף והלכתא כרב ששת ורבא הרי שאע"פ שאין בהם כזית כיון דאיכא עליה

נִשְׁתַּנָּה צוֹרְתָהּ מְבָרֵךְ עָלֶיהָ בַּתְּחִלָּה הַמוֹצֵיא. וְאִם אֵין
בָּהֶן כְּזוֹת אוֹ שֶׁעֲבָרָה צוֹרֵת הַפֶּת בַּבְּשׂוּל מְבָרֵךְ עָלֶיהָ
בַּתְּחִלָּה בּוֹרֵא מִיָּנִי מְזוֹנוֹת:

שו"ע או"ח סימן קסח סעיף י

יז. פירורי לחם שנדבקים יחד ע"י מרק, ונתבשל פ אם יש בהם כזית ז
אע"פ שאין בו תואר לחם מברך המוציא וברכת המזון ק. ואם אין
בהם כזית אע"פ שנראה שיש בו תואר לחם אינו מברך אלא מזונות ר

תוריתא דנהמא מברך המוציא ובאית בהו כזית לא פליג רב ששת ארב יוסף דמברך עליהם המוציא אע"ג דלית עלייהו תוריתא דנהמא דהא לאוסופי אדרב יוסף אתא ולא לגרועי ותוריתא דנהמא דקאמר רבא לא קאי אלא אין בפירורין כזית. ובבא שנייה למדה רבינו מדתניא התם (שם ל"ז) הכוסס את החטה מברך עלי' בפה"א טחנה אפאה ובישלה בזמן שהפרוסות קיימות מברך המוציא ושלש ברכות ואם אין הפרוסות קיימות מברך במ"מ וברכה אחת מעין שלש. וכתב רבינו יונה דמפרש בירושלמי דפרוסות קיימות היינו שיש בהם כזית ואין הפרוסות קיימות היינו אין בהם כזית וסובר רבינו דאף ע"ג דיש בהם כזית בעינן נמי דליהוי בהו תוריתא דנהמא לברך עליהם המוציא דלא עדיפי כשהן מבושלות אע"ג דאית בהו כזית מכשהם עשויות חביץ ואינם מבושלות אע"ג דלית בהו כזית וכיון דהתם בעינן תוריתא דנהמא ה"נ בעינן תוריתא דנהמא בהדי כזית כנ"ל:

פ. היינו שנתן הלחם בכלי ראשון אבל אם הניח הפרורין בקערה ועירה עליה מכלי ראשון רותחין לא מקרי נתבשל, ב"י בשם המרדכי, ומ"א ס"ק כ"ה. ואם יש עליהם תואר לחם אחרי העירוי כיון שיש מחלוקת בזה יש להמנע מלאכול אותם דהוי ספק דאורייתא אם יברך עליהם ברהמ"ז, וע"כ יברך על פת אחרת.

צ. וי"ו היינו שבכל פרוסה יש בה כזית בפני עצמה, מ"א ס"ק כ"ו.

ק. אבל לדעת הרמב"ם מברך עליהם מזונות אם אין עליהם תואר לחם גם ביש בהם כזית והביאו הב"י וראוי לחוש לדבריו וע"כ יש לפורר אותה שלא יהיה כזית ויברך עליה מזונות או לברך על פת גמור המוציא, כה"ח אות פ"א.

ר. ואפי' קבע סעודתו עליהם אינו מברך המוציא דלאו פת הוא כלל, מ"א ס"ק כ"ח, וכה"ח אות פ"ג.

ו. מין תבשיל שעושין בפסח ממצה כתושה מעורבת עם ביצים ומטגנים אותו בשמן כמו קציצות, אע"פ שבעודו כתוש צריך לברך המוציא ובהמ"ז, מ"מ כשחברו במים וביצים נשתנה וא"צ לברך המוציא אלא מזונות וכ"ש אחר הטיגון, ואם אפאה יש להחמיר ולאוכלו

וברכה אחת מעין שלוש.

יח. אם אינו מבושל אלא מחובר ע"י דבש או מרק אם יש בפרוסה כזית מברך עליו המוציא אפי' אין לו תואר לחם. ואם אין בהם כזית, אם יש בהם תואר לחם שהוא ניכר וידוע שהוא לחם, מברך המוציא וברכת המזון. ואם אין בהם תואר לחם מברך בורא מיני מזונות וברכה אחת מעין שלש.

יט. אם אינו מבושל ולא מחובר ע"י דבש אלא מפורר דק דק^ש אע"פ שאין בו כזית ולא תואר לחם, מברך עליו המוציא^ת ובהרמ"ז.

הגה: ועיין בסי' קפ"ד כמה שיעור אכילה לברך ברהמ"ז.

בתוך הסעודה, כה"ח אות פ"ה.

ו פרוסות לחם מטוגנות פשוט דמברך עליהם המוציא, שם אות פ"ו.

ש. דכיון שהוא פת בפני עצמו אינו יוצא מתורת פת לעולם, ט"ז ס"ק י"ג.

והיינו מפורר דק דק בתוך משקה ואינו מבושל ולא מחובר אלא כל פירור לעצמו, שם בכה"ח אות פ"ח.

ת. ואם אוכל מהם כביצה צריך נטילת ידים בברכה אע"פ שהם פרורים דקים, ר"ז סי' קנ"ח אות ב'.